

setmanari d'informació general i cultural

Any XXIV
Número 1.121
16 febrer 2018
1'70 euros

la veu de Benicarló

BENICARLÓ INCORPORA LA N340 AL SEU PATRIMONI URBANÍSTIC

NOTA:

* (Aquesta imatge és una recreació fictícia:
la foto no es va fer en l'autèntica carretera
(potser) per a evitar picabaralles)

CINEMA: "EL PODER DE LA PREMSA LLIURE"

1121

la veu de Benicarló
DES DEL 18
D'AGOST DE 1995

Un bulevard anomenat N-340

Per fi, diu l'alcalde, tenim els benicarlandos el tram de la N-340 que passava pel nostre terme. I... què vol dir això? En paraules seues, que és un dia històric. Doncs a partir d'ara haurem de vore com es reescriu aquesta història que, sembla, tants de beneficis ha d'aportar al desenvolupament del nostre terme.

Està clar que la N-340 feia de barrera natural a l'ampliació urbanística de Benicarló i, llevada aquesta gran barrera, suposadament, el nostre Pla General d'Ordenació Urbana ha de llevar el tap que ens deixava estancat en la nostra sortida cap a l'oest. Des d'aquesta perspectiva segurament està molt bé haver replegat este tram per a nosaltres però, ara, caldrà vore com i de quina manera es farà aquest desenvolupament urbanístic. Ho diem pel fet que, massa sovint, les guerres intestines entre interessos de partits, interessos de propietaris i interessos econòmics, han torpedinat que el nostre urbanisme siga el més adient. Vorem si el nostre ajuntament és capaç d'aglutinar la seua visió de futur, suposem que la té, i tots els interessos que hem comentat.

Diu el consistori que ha dissenyat un avantprojecte, per al seu desenvolupament, basat en el curt i el llarg termini, que ha d'acabar transformant aquest tram de

carretera en un bulevard urbà. I arribem al quid de la qüestió, ¿què entén el consistori per "un bulevard urbà"? Ara per ara, diuen, ses veuran actuacions per a reduir la velocitat dels vehicles amb redones en punts concrets i, més endavant, altres tipus d'actuacions que hauran d'implicar altres administracions. Està clar que el primer dia no podem saber tot el que ens depararà l'actuació futura, però tal volta, sense demorar-ho massa, seria bo explicar-lo i deixar que tots els elements implicats puguen dir la seua. En actuacions d'aquesta mena quan més ampli siga el consens millor.

No ens agradaria veure que cada vegada que canvies el govern municipal tinguérem canvis també en el desenvolupament d'aquest espai. Ara és el moment de seure a taula a tots els interlocutors, buscar el consens, i ficar-se d'acord, definint clarament el seu futur sostenible i adequar-lo a les nostres necessitats reals. Altra cosa seria anar en contra dels interessos de tots els benicarlandos. El títol de la novel·la ja el tenim: "El bulevard". Només ens falta llegir el seu contingut.

Dir. Hon.: CRISTINA GARCIA

Consell de Redacció:
NATALIA SANZ, FRANCESC DEL
CASTILLO, TONYO FIBLA,
JOAN GREGORI, JOSEP M. SAN
ABDON I RODOLFO SERRANO

Edita

Associació Cultural la Feram de Benicarló
C/ Sant Francesc, 95
Casal Municipal
12.580 Benicarló FAX: 964.47.56.98
veubenicarlo@gmail.com

Amb el suport

COL-LABORA: Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana

Col·laboradors: PERE BAUSÀ, JOAN HERAS,
XAVIER BURRIEL, NATALIA SANZ, CARLES LLUCH,
RAMON PARÍS, JOSEP V. TAUS, TOLITO, JORDI MAURA,
JESÚS MAESTRO, G. SEGARRA, VICENT FERRER,
J.M. SANABDÓN, DR. CLIMENT, ROBESPIERRE
I EL SAMARUC

Administració, subscripcions
© COPISTERIA GRÈVOL
Dipòsit legal/ CS-193-2004
Imprimeix/ GRÈVOL, Sant Blai, 2
12580 Benicarló Tel. 964 475698

La Veu respecta la llibertat d'expressió. La responsabilitat de les opinions és de qui signa l'escrit. La Veu es reserva el dret d'acurçar els textos que sobrepassen les 20 línies. Els articles hauran d'anar signats amb nom, adreça i número de DNI, encara que podran aparèixer amb pseudònim.

CARXOFA I PANISSOLA

Al regidor de cultura, Josep Barberà, per haver aconseguit millorar les condicions de Ràdio Benicarló. També per el cycle de teatre i el festival de cantautors. De tant en tant, trau la seua millor versió, tan de bo fora més a sovint.

Amb tota la correcció que se necessita a l'estar en un lloc públic quan s'està firmant un protocol de traspàs com el de la N-340, el regidor d'hisenda, amb xandall, a més roig, cantava més que un semàfor en hora punta. Està clar que és regidor d'esports... però també d'hisenda! Esperem que la crítica se l'agafe també amb esportivitat!

TALLER - SOPAR solidari amb l'orfenat de Bhimphedi, Nepal

नेपाली खाणा

menjar nepalí

Penya Setrill de Benicarló

24 de febrer de 2018

a partir de les 19:00

alu puri

kukurako masu

Donatiu 10€ o ... més, segons la voluntat de cadascú.

Contactes i termini:

	Telèfons:	Correu electrònic:
Rosa Lourdes	686 10 03 31	rlarenos@gmail.com
Jose	696 52 06 45	jmaura46@gmail.com
Tonyo	649 60 83 64	tonyo@cmail.cat

L'últim dia per a apuntar-vos serà el **dijous 21 de febrer. 50 places**

Tota l'actualitat
a un sol clic de distància

3x4
info
La informació que es multiplica

Notícies on-line
del Maestrat,
Els Ports
i la Tinença
de Benifassà

www.3x4.info

La
calamanda

benicarló al dia
diario digital de benicarló

BENICARLÓ INCORPORA LA N340 AL SEU PATRIMONI URBANÍSTIC

text REDACCIÓ

De “dia històric per a Benicarló” va qualificar l'alcalde de Benicarló, Xaro Miralles, la jornada de dimarts. I és que després de diferents convocatòries, i les seues conseqüents desconvocatòries, es va signar per fi l'acta de la cessió de l'antiga N340 que discorre pel municipi.

Es dona així resposta a la petició del ple del 18 de desembre del 2014, que va sol·licitar al ministeri la cessió d'aquest tram una vegada entrara en funcionament la nova variant, fet que es va produir a l'octubre del 2015. Durant aqueix temps, s'han mantingut en la Demarcació de Carreteres de la Comunitat Valenciana diverses reunions per a definir les obres de conservació necessàries prèvies a la cessió. El passat 23 d'octubre de 2017 es van consensuar finalment les actuacions amb l'alcalde de Benicarló, amb el compromís de confirmació de la petició de cessió en Junta de Govern per part de l'Ajuntament, així com l'inici de la tramitació de l'expedient de cessió i de les actuacions acordades per part de la Demarcació de Carreteres.

Per tant, una vegada acreditat el compliment dels requisits legalment establits, el Ministeri de Foment va considerar procedent accedir al sol·licitat i el passat 29 de desembre de 2017 el ministre de Foment, Íñigo de la Serna, va aprovar el lliurament a l'Ajuntament de Benicarló del tram de la carretera N-340A.

Miralles va assegurar que ara “s'obri una nova etapa perquè l'ajuntament podrà fer les actuacions necessàries, tant en la zona urbana com en la rural”. En concret, la cessió inclou el tram comprés entre el punt quilomètric 1.041+190 (ratlla del terme amb Peníscola) i l'1.048+068 (Barranc d'Aiguadoliva). A partir d'aquest moment, l'Ajuntament assumeix els 6.878 metres, amb una superfície estimada de 179.491 metres quadrats, i passa a ser el responsable de la seua conservació i explotació. La cessió d'aquesta carretera, que fins avui pertanyia a la Xarxa de Carreteres de l'Estat, no menyscaba la continuïtat de la xarxa viària estatal ni la funcionalitat de la mateixa. Es tracta d'un tram que té caràcter urbà i que lleva de funció de servei al trànsit de llarg recorregut. Així mateix, el canvi de titularitat no comporta transferència de cap capital no generant-se obligacions econòmiques o despesa per a l'Administració General de l'Estat.

L'AVANTPROJECTE

El consistori ha dissenyat un avantprojecte dividit en dos tipus d'accions: les que es realitzaran a curt

termini i les que es faran a llarg termini. L'objectiu final és transformar l'antiga nacional “en un bulevard urbà”.

Entre les actuacions contemplades a curt termini es troba “les actuacions destinades a aconseguir la minoració de la velocitat dels vehicles i l'augment de la seguretat vial per als vianants”. En aquest sentit, es construiran “quatre xicotetes rotondes, al Cami Mallols, carretera de Càlig, travessia de l'estació de Renfe i encreuament amb el cementeri. Aquestes actuacions, va dir Miralles, “les realitzarà la Brigada d'Obres”, mentre per a les contemplades a llarg termini “necessitarem l'ajuda d'altres administracions”. I és que un altre dels objectius és “reduir l'amplària del vial”, convertint els metres restants en carrils bicis o zona per a vianants, augmentant la il·luminació de la zona i la dotació arbòria.

L'alcalde de Benicarló va reconèixer que la cessió “és una oportunitat per al desenvolupament urbanístic de Benicarló”. Miralles va recordar que aquest tram de carretera, que divideix el nucli urbà “és determinant en el PGOU que està ara en revisió”. Així, “als urbanitzadors dels sectors propers al futur bulevard, se'ls obligarà a urbanitzar la zona” conforme els dictàmens del consistori. Les actuacions de millora, segons va avançar Miralles, començaran l'any pròxim encara que ara “la carretera ja és nostra, per al que siga bo i per al que no ho siga”.

ACTUACIONS DE MILLORA

Per la seua banda Ismael Ferrer, cap de la demarcació de Carreteres de l'estat a la Comunitat Valenciana, va recordar que abans de la cessió, el consistori va exigir actuacions per a deixar el vial en perfectes condicions. Els treballs principals van consistir en el fresat i reposició amb aglomerat asfàltic en calent dels trams més deteriorats i l'extensió d'una nova capa de rodadura en els trams on el ferm havia patit un major desgast amb motiu de les zones de girs,

ve de la p gina anterior

interseccions i trams amb freqüents parades dels vehicles pesants que circulaven per la carretera abans de la posada en servei a l'octubre de 2015 de la Variant de la N-340 en el tram Benicarló-Vinaròs. Així mateix, es va procedir a la reposició de les marques vials. A més, durant el passat mes d'octubre es van realitzar treballs de neteja de cunetes, segat de marges, retirada de brosses, demolició de passos salvacunetes fora d'ús, reposició de sistemes de contenció danyats, reposició d'abaliment deteriorat i la col·locació de senyals de trànsit concordes amb les ordenances del municipi". Ferrer va assegurar que "s'han invertit 200.000 euros en les millores" el que segons del delegat del govern, Juan Carlos Moragues, dóna una idea de "el compromís inversor del govern d'Espanya".

En aquesta línia Moragues va recordar "l'extensió de la freqüència ferroviària dels trens al nord de la província de Castelló, la prolongació de l'AP7 i les obres del Port de Querol", entre altres inversions que s'estan realitzant a la zona.

Pel que fa a l'augment dels trens, Moragues va anunciar que la posada en funcionament de les noves freqüències "és qüestió d'ajustos amb l'operadora i adaptació de les freqüències", encara que va puntualitzar que "la OSP ja està signada". El compromís suposa que "encara que la línia és deficitària per a l'operador, és el govern el que posa els diners per a augmentar la freqüència dels trens".

L'AP7

I en referència a l'AP7 el delegat del govern va puntualitzar que "la concessió acaba l'any que ve" i va reiterar el compromís del govern "per a no renovar-la". La inversió ascendirà a 434 milions d'euros per a perllongar l'A-7 fins a Catalunya "amb el que tindrem una nova connexió, moderna i gratuïta, per carretera",

ha afirmat Moragues, qui ha demanat a la Generalitat diligència per a complir amb la seua part i enviar l'informe d'impacte ambiental necessari perquè el Ministeri pugui impulsar el projecte. "El nostre compromís és evident i necessitem que complisquen amb la seua part per a impulsar aquesta important infraestructura viària" Respecte a aquesta carretera, l'informe encarregat pel Departament de Territori a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) assenyalava que deixar de circular per una via perillosa i col·lapsada com la N-340 entre Castelló i l'Hospitalet de l'Infant (Baix Camp) i entre Torredembarra (Tarragonès) i Vilafranca (Alt Penedès), i fer-ho per l'AP-7, sempre que es bonifiquen els peatges, no repercutirà negativament en l'economia del sector del transport. Al contrari, convertirà els seus desplaçaments en més segurs, més ràpids i també una mica més barats. Així ho avala, amb dades concretes i analitzant variables com la velocitat mitjana o el temps de viatge, la primera ruta que estudia l'informe és la que transcorre entre l'Hospitalet de l'Infant i Benicarló (Castelló), amb un recorregut de 91,5 quilòmetres si se circula per la N-340 i de 87,9 per l'AP-7. El cost del trajecte en el cas de l'autopista (sense comptabilitzar peatges) oscil·la entre 58,1 i 61,1 euros. Fer el mateix recorregut per la N-340 és més costós: de 68,4 a 74 euros. "El trajecte a través de l'AP-7, sense considerar el peatge, és més barat, ja que és més curt i més ràpid", avala l'informe, que té en compte finalment el cost dels peatges (de 13,65 a 15 euros). L'estudi acaba determinat el percentatge de descompte necessari per a compensar als transportistes el pagament del peatge, tenint en compte que es compensa parcialment gràcies a l'estalvi propiciat per circular en la via ràpida. "La bonificació per a fer el trajecte complet entre l'Hospitalet de l'Infant i Benicarló se situaria entre el 24,4% (vehicles pesats tipus 1) i el 17,6% (tipus 2)", conclou l'estudi.

En el segon tram analitzat, entre Torredembarra i Vilafranca del Penedès, l'informe arriba a conclusions similars, amb un trajecte més ràpid: entre 11 i 14 minuts. La bonificació dels peatges en aquest tram seria alguna cosa inferior (17%).

Les bonificacions dels peatges per als camions desviats de la N-340 a l'AP-7, ja pactades entre Foment i la Generalitat, són del 42,5% al 50% en els desplaçaments locals. Però les exigències del sector del transport a Tarragona són majors: un descompte mínim dels peatges del 75%, com ha fet Foment en altres casos de desviament obligatori per autopista, com a La Rioja, amb una bonificació ja en vigor en l'AP-68 entre Zambrana i Tudela del 75%.

La Federació Empresarial d'Acte-Transport de la demarcació de Tarragona (FEAT) ja ha amenaçat amb mobilitzacions en les carreteres i una batalla davant els tribunals. "La N-340 s'hauria d'haver convertit en autovia fa molt temps. L'única solució política ara és la gratuïtat de l'AP-7", destaca Josep Lluís Aymat, secretari general.

TEATRE DE PRIMAVERA

text NAT LIA SANZ foto JES S MAESTRO

Carmen Machi, Fernando Guillén Cuervo i l'actor benicarlando Ximo Solano actuaran a Benicarló dins del Cicle de Teatre de Primavera. Enguany s'han programat quatre muntatges que acostaran als espectadors al teatre de primera fila, amb espectacles que «les entrades per a aquestes obres amb tant de nivell en les grans ciutats valdrien el triple de diners del que costen ací», va assegurar l'edil de Cultura Josep Barberà. A partir del 6 de març es posaran a la venda els abonaments de 30 euros per als quatre espectacles. El regidor de Cultura, Josep Barberà, s'ha mostrat molt satisfet dels espectacles que conformen el cicle i ha destacat que «les obres d'enguany segueixen mantenint la filosofia de contenir un rerefons crític i d'anàlisi de la societat»

Per la seua banda, el tècnic de l'àrea de Cultura de l'Ajuntament, Rafa Sánchez, ha destacat que «l'aposta és concentrar tota la temporada de teatre a la primavera, per a prioritzar la qualitat enfront de la quantitat». El cicle s'obrirà divendres 20 d'abril amb "Cronologia de les bèsties", dirigida per Lautaro Perotti i interpretada per Carmen Machi i Pilar Castro. L'obra, que s'estrena al mes de març, narra la història d'una família destrossada a causa de la desaparició del seu fill fa més de deu anys, i que ha d'enfrontar-se a les seues pròpies foscores davant el seu retorn sobtat. La segona aposta del cicle, programada per divendres 27 d'abril, serà el muntatge "Othelo", una obra de Gabriel Chamé

Carmen Machi, Fernando Guillén Cuervo i l'actor benicarlando Ximo Solano actuaran a Benicarló dins del Cicle de Teatre de Primavera.

A partir del 6 de març es posaran a la venda els abonaments de 30 euros per als quatre espectacles.

Buendía interpretada per Matias Bassi, Elvira Gomez, Gabriel Beck i Martín López. Mika Project, vinguts de Buenos Aires, i amb una gira internacional que els avala, posen en escena una de les tragèdies més famoses de Shakespeare de manera única, divertida, moderna i alegre.

La tercera obra, que s'estrenarà divendres 11 de maig, és "Oleanna", un muntatge de David Mamet interpretada Fernando Guillén Cuervo i Natalia Sánchez. L'espectacle narra la història d'una estudiant universitària que arriba al despatx del seu professor a demanar que li puge la nota d'una assignatura. A partir d'aquesta premissa arranca una de les obres més inquietants de Mamet, una història sobre la lluita de poder entre dues persones en la qual es barreja l'assetjament sexual a més de qüestionar el sistema acadèmic vigent.

El cicle el tancarà, el divendres 1 de juny, l'espectacle en valencià "Hamlet canalla", de la companyia valenciana Teatre Micalet. Es tracta d'un muntatge de Manuel Molins, inspirat en el Hamlet de Shakespeare, interpretat per Josep Manel Casany i l'actor benicarlando Ximo Solano.

INDIGNACIÓ

Davant la incompressible decisió presa pel consell escolar municipal, aquesta comissió d'experts fallers, gent bragada i foguejada en milers de batalles falleres, no vol deixar passar l'oportunitat de fer pública la seua opinió al respecte i, a l'hora, marcar les línies que s'han de seguir a partir d'ara.

Tot i la nostra experiència fallera, cap membre de la comissió ha trobat un adjectiu que siga capaç de qualificar adequadament l'atemptat que va patir en les seues carns el món fallero del nostre poble. Perquè va ser una cosa tan gran, i un atac tan virulent a l'ànima dels falleros locals, que els qualificatius se'ns queden curts i no fan justícia a tan escandalós escarni. Quan aquesta comissió es va assabentar del que havia passat a tan ignominiosa reunió del consell escolar municipal –observeu que es posa en minúscules perquè aquest òrgan no es mereix les majúscules- es va convocar una reunió urgent. Hem estat cinc dies seguits reunits sense parar, deliberant, decidint, calibrant les paraules, intentant calmar-nos perquè més d'un membre d'aquesta comissió volia fer alguna cosa molt grossa. Però com som gent amb molt de seny, entre tots ens hem sabut calmar i controlar allò que el cor ens demanava.

Els cinc dies que hem estat tancats deliberant, hem estat ben servits per les dones falleres, que ens han portat esmorzars, dinars i sopars a l'hora que han mantingut ben net el lloc de les nostres reunions. Hem decidit que ben aviat dedicarem un gran homenatge a la dona fallera, veritable ànima de les falles, sempre a l'ombra dels grans protagonistes de les falles, que són els falleros. Ben sabut és que sense el recolzament de les dones falleres, la gran feina dels homes falleros no seria tan fàcil. Gràcies, us devem un homenatge.

Aquesta notícia de la no aprovació de la moció presentada per un important grup de pares falleros per tal d'instituir com a festa local el dia setze de març i així compaginar la vida familiar, fomentar les relacions falleres entre pares i fills, fer comprendre als xiquets la importància de les falles, ampliar la seua cultura fallera amb la visita a totes i cadascuna de les falles i explicar-los bé cadascuna d'elles amb

tot detall, imbuint-se des de ben menuts de l'esperit fallero, en resum, fer del nostre Benicarló un poble millor.

Quina ha esta la resposta d'un grup totalment manipulat de membres sense personalitat? Dir que no, que la sonsa, insulsa i anodina festivitat de Sant Vicent Ferrer mereix més el títol de festa escolar que no el setze de març. Ací és quan no trobem qualificatiu mereixedor per a aital greuge contra les falles. En canvi sí que hem trobat molts de qualificatius cap als que van votar en contra d'aquesta gran moció, però per decència i cortesia fallera, no les farem públiques.

També hem deliberat al voltant de les mostres de protesta i disconformitat davant d'aquest atemptat tan monumental cap a la família fallera local. En primer lloc ens ha semblat ridícula la idea de portar llacets verds en senyal de disconformitat. Llacets.... quina cosa més vista i més poc original. Això demostra la poca força i ambició dels actuals mandataris fallers locals. Si hagueren tingut allò que s'ha de tindre, no s'hauria arribat a aquesta situació i ara el setze de març seria festa escolar, però com que es veu que no van sobrats d'atributs masculins, passa el que passa. Ni llacets ni cursileries, el que han de portar fallers, falleres, dames de foc, padrines del casal, padrines de l'estendard, mantenidors i gent de les falles en general, és un cagallonet adherit a la solapa dels seus vestits. A més a més encomanar xapetes redones amb la foto d'una merda ben grossa, amb mosques verdes al seu damunt i el text "més falles i menys santvicents" i repartir-les pels col·legis i per totes les falles.

Aquesta hauria de ser la primera mesura, per començar. Un dels membres més bel·ligerants d'aquesta comissió va proposar que, com a complement a aquesta mostra de protesta, tots els dies fins al dia de la cremà, a la mitjanit, s'hauria de convocar una gran concentració de falleros a les portes de l'ajuntament i, al so de la música de "El fallero", efectuar un gran acte d'onanisme col·lectiu per tal de demostrar la força de les falles i la seua virilitat. No cal dir que les dones falleres també estan convidades a l'acte i participar activament al mateix. Òbviament només podrien participar falleros i falleres majors de divuit anys.

Aquesta proposta va ser rebuda pels membres d'aquesta comissió amb grans mostres d'entusiasme, fervor i exaltació per part de tots, i la reunió es va acabar amb un assaig del que podria ser aquest acte. A l'endemà les dones falleres ja es van encarregar de deixar el lloc de les nostres reunions ben polit i endreçat.

text PATRICI GIL

Racó poètic

País

M'estime este país,
Petit tros de terra
De les pupil·les paradís,
Anatema de la guerra.

Ets la xarxa que m'atrapa,
No puc passar pel sedàs,
Terme que així es destapa,
Caduf, fruit i cabàs.

Ets la malva solitària,
En mig d'un cascall daurat,
Dus empenta solidària,
No pots caure en soledat.

Estos verds enfosquits,
Que no puc oblidar,
Estos grisós esblanqueïts,
Que no puc acomiadar.

M'estime este país,
On té forma la pols,
On la canya fa panís,
I el cardet mai està sols.

On les llomes són turons,
I els tossals penya-segats,
On fem nusos dels cordons,
Per no ser-hi arrossegats.

He après al seu costat,
Per ell jo sóc seduït,
Eixa llum m'ha enamorat,
el somni, se'm fa petit.

M'arrape als seus ulls,
M'empare a està soca,
és la terra que vull,
som la pols, la sorra, la roca.

XARRADES LINGÜÍSTIQUES

text ATENEU CULTURAL BENICARLÓ

L'Ateneu Cultural de Benicarló presenta un cicle de dues xarrades sobre la riquesa lingüística que presenta el català al País Valencià, amb dues publicacions de diferents autors i editorials al voltant d'aquesta temàtica.

Així, divendres 23 de febrer Berta Sans Monroig presentarà el seu llibre "El parlar de Càlig", editat per Onada Edicions, mentre que divendres 2 de març serà el torn de Vicent Beltran Calvo i Carles Segura-Llopes amb "Els parlars valencians", editat pel Servei de Publicacions de la Universitat de València.

Les presentacions, gratuïtes i obertes al públic, tindran lloc a les 19.30 h a l'Edifici Gòtic de Benicarló (c. Major, 11).

PRESENTACIÓ DE LLIBRE

Aquest llibre és un estudi monogràfic que descriu i analitza la llengua parlada en Càlig, al Baix Maestrat. L'esmentada comarca constitueix una zona de transició, una cruïlla on conflueixen les varietats geogràfiques valenciana i nord-occidental. Tot i que la parla calijona es troba adscrita a la varietat nord-occidental, també comparteix trets morfològics i lèxics amb la varietat valenciana.

El parlar de Càlig

Berta Sans Monroig

DIA I LLOC

L'acte tindrà lloc el divendres **23 de febrer** de 2018 a les 19.30 hores a l'Edifici Gòtic - **Benicarló**

EL PODER DE LA PREMSA LLIURE

Cinema

textJOSEP MANUEL SAN ABDÓN

“Los archivos del Pentágono”**Direcció: Steven Spielberg.****Intèrprets: Meryl Streep, Tom Hanks, Bruce Greenwood, Bob Odenkirk, Tracy Letts. Guió:****Liz Hannah i Josh Linggen.****Música: John Williams.**

Un tema de candent actualitat en aquests temps en què el periodisme està buscant un camí per a sobreviure

L'any 1971 el *New York Times* destapava un assumpte fosc de l'administració dels Estats Units. Durant quatre presidències, s'havien continuat enviant tropes a la guerra del Vietnam malgrat que se sabia que no la guanyarien, amagant-lo a més als ciutadans sota un mantell de triomfalisme. El president en aquell moment era Richard Nixon. Per primera vegada la justícia nord – americana prohibia la publicació d'una notícia a un diari, amb l'excusa que es posava amb perill la seguretat nacional.

The Washington Post va aconseguir també els papers i va decidir continuar la publicació, encara que publicar la notícia podia suposar una querrela i una probable condemna a presó. La propietària era Katharine Kay Graham, son pare l'havia comprat quan ella tenia setze anys. El 1946 el vell patriarca va cedir la direcció de l'empresa al seu gendre Philip Graham, però el 1963 es va suïcidar i d'aquesta manera Kay Graham es va quedar al front del diari. El periòdic en 1971 passava per un difícil moment econòmic i estava punt de sortir a borsa. La direcció del periòdic l'exercia un periodista de raça Ben Bradlee, que juntament amb la propietària van decidir tirar endavant la publicació en contra de l'opinió dels bancs i del consell d'administració.

Aquesta és, en resum, la història que ens conta la darrera pel·lícula de Steven Spielberg. Aquests fets que van passar fa prop de cinquanta anys, continuen estant dissortadament d'actualitat, no només als Estats Units, on el president Trump, no dubta en desprestigiar contínuament els mitjans de comunicació, sinó també en el nostre país, on els fets polítics que ens tenen ocupats els darrers anys han fet que una determinada premsa ha actuat més per criteris de raons d'estat que per criteris periodístics i per l'altra banda, han crescut de manera exponencial, allò que Joan Julibert, en un llibre recent, anomena periodistes amb causa, dedicats en cos i ànima a defensar plantejaments polítics per damunt de la veritat, que és allò que ha de cercar sempre el bon periodista.

Una altra de les qüestions que ens planteja la

pel·lícula és la relació de la premsa amb el poder. Hi ha una escena en què Ben Bradlee i la seua dona miren amb nostàlgia una fotografia en què apareixen amb el president John F. Kennedy i també la seua esposa. Tot ens fa pensar que el director del Post, té un cert remordiment de consciència per haver estat massa condescendent amb el seu amic president, com poc abans li havia recordat Kay Graham. Aquesta es troba amb el mateix dilema, ja que té una gran amistat amb Robert McNamara, Secretari d'Estat de Defensa, durant les presidències de Kennedy i Johnson. Malgrat els riscos penals i econòmics, decideixen publicar els papers perquè consideren que els ciutadans han de conèixer la veritat.

Els dos actors protagonistes interpreten magníficament bé els papers, amb un Tom Hanks madur, en una interpretació com poques vegades l'havíem vist, i una esplèndida Meryl Streep, que en alguns moments es presenta dubitativa en el seu paper. Però finalment es reivindica com a dona, en un temps en què les dones ho tenien difícil per a presidir el consell d'administració d'una gran empresa, enfrontant-se als advocats, i a la resta de membres del consell d'administració del periòdic, que la tractaven amb paternalisme o fins i tot l'ignoraven directament. Els planta cara i els diu que allò ja no és l'empresa del seu pare ni la del seu marit i ara és ella la qui mana.

Steven Spielberg planteja un tema de candent actualitat en aquests temps en què el periodisme està buscant un camí per a sobreviure, davant les noves tecnologies, la crisi econòmica i la pressió dels poderosos. El periodisme valent i lliure i que recerca la veritat el necessitem més que mai. El realitzador nord- americà aposta decididament per aquest camí, amb la seua mestria habitual, amb un ritme trepidant que ens fa mantenir en tensió durant tota la projecció. Una gran pel·lícula.

EL BENICARLÓ UNDERGROUND

textLA COLLA DE TAFANERS

Alcachófate!

Açò de la carxofa cada vegada té més seguidors, i ja no sols de la contornada, ja la teníem a Castelló al restaurant del tall britànic que participà a les jornades carxoferes i, ara, si mireu el cartell que ens han fet arribar, també al Mercat de Colom de València, un dels llocs més chics de la capital del glamur... Tota una setmana, diuen, perquè, com escriuen, «alcachófate», que deu ser una adaptació a la llengua de Cervantes i d'Isabel Bonig del nostrat «escarxofar-se» amb el significat de «vine als restaurants del Mercat de Colom, dina o sopa, paga, i estirat després tan llarg com eres en un dels nostres sofàs ergonòmics amb un gintònic a la tauleta del costat per anar paint la fartera.» O una cosa així, no en feu massa cas, el que importa és que la gent conega i consumisca de la nostra hortalissa per excel·lència i faça córrer la veu perquè la carxofa benicarlanda arribe a tot arreu. I si ara també hi és al Mercat de Colom de València, amb aquestes jornades tan carxoferes, millor que millor. Al mercat de l'engròs de Barcelona ja sabem que té una gran acceptació, per això tants catalans vénen a tastar-la, si ja és plat distingit a can Ribó aquesta festa nostra no tindrà límits! A la faena, que no toca escarxofar-se!

Els amos de la plaça

Tornem a coses més quotidianes, perquè ens han arribat queixes que a la plaça per excel·lència, que mireu que n'ha donat problemes, ara li n'ha sortit un de nou, aquesta vegada no relacionat amb la part dura, la del totxo, sinó amb la «verda» (que és una manera de dir, tenint en compte que el verd és la mínima expressió). Diversos placistes (ens inventem el nom com el de la carxofa de dalt), tenim entés, es queixen que aquesta part verda és transitada per molta gent que porta a passejar les mascotes. Fins ací, tot podria considerar-se normal però vet ací que hi alguns rètols que diuen ben claret que els dits animals de companyia no poden entrar a la plaça. I què ocorre? Doncs que ningú fa

punyeter cas de la prohibició i allò sembla s'ha convertit en un altre dels cagadors públics del poble per als cànids. I clar, n'hi ha alguns, pocs, que, almenys, quan el seu animal evacua en una zona pública té la delicadesa de replegar la tifa i tirar-la a una paperera o contenidor, però uns altres, una gran majoria, es passen la prohibició pel mateix lloc per on el seu animal trau el *cagalló* en qüestió. Resultat, una cagerà de plaça. Però al que anàvem, ara vés i dis-li alguna cosa a l'incívic que es passa les normes per l'arc del triomf, que el mínim que et pot dir és que replegues tu la merda. Nosaltres, a proposta d'alguns veïns interrogats creiem que vist el que s'ha vist, tal volta quedaria millor canviar els rètols existents per uns altres on diguera ben clar "Cagador públic de mascotes. Prohibida la circulació a les persones sense animals". O si ho voleu més clar "Gossos sí, persones no".

Que ens hem tornat tots

bojos?

Veient el que passa al paràgraf de dalt, està ben clar cap on anem. I si no us ho creieu mireu sinó com cada vegada les diferències entre el que anomenaríem mascotes i els humans són més fines. La imatge que ens ha enviat un dels tafaners no deixa lloc al dubte: una cosa tan benicarlanda, tan tradicional, tan arrelada a casa nostra, tan personal com és la indumentària pròpia dels humans fallers ja té la una versió per a mascotes. Sí, el que llegiu, ara ja podem trobar tota mena de roba de passeig pròpia per a mascotes i ben prompte podrem vore desfilades folklòriques dels nostres animals de companyia amb indumentària de "huertana", "fallera", "blusón fallero con pañuelo", i, ara també amb "traje de Saragüey" (que deu ser com vesteixen a una ciutat pròxima a Camagüey, Cuba). Si ja s'han equiparat animals i fallers pel que fa a la indumentària, ja està tot dit. ¿Tindrem el nostre univers paral·lel en versió mascota, com si fos una nova versió del Planeta dels simis en versió cadufera? Nosaltres apostem pel sincretisme i, ja que s'ha debatut sobre la manera d'ampliar els dies de festa fallera, proposem, per calmar les aigües,

ve de la p gina anterior

que a la benedició del dia de sant Antoni els animallets puguen anar vestits de torrentí, de «huertana» o de saragüell. És més, per alegrar més la festa podrien penjar-los al coll una d'eixes caixes per als coets i que anaren tirant.

Pixar santament fora de test

Però anem a coses més terrenals i ahora divines. Certament, qui no tenia clar que això d'Espanya venia per gràcia divina, com Franco, és que no havia sentit encara l'arquebisbe de València en una de les seues inspirades al·locucions quan va dir que «la unidad de España pertenece al orden moral que se asienta sobre la verdad». Certament, Cañizares toca la fibra dels creients i eleva a l'ordre moral els orígens de l'Estat espanyol. Si no ho teníem clar, ara ja podem afirmar que els espanyols tenim línia directa amb la divinitat, igual que els duros de Franco. La unitat indissoluble d'Espanya és dogma de fe! El que ja no tenim tan clar és si això té alguna traducció en la moralitat de la seua (la seua, que quede ben clar) església, que no condemna la

Cañizares: "La unidad de España pertenece al orden moral que se asienta sobre la verdad"

SAB 10/02/2018 | AIBERIA

Enllaç a la notícia:
https://www.ara.cat/politica/nova-legislatura-temp-real_12_1951724809_84277.html

violència, no acompanya els pobres ni reconeix les dones i a mirar cap un altre lloc mentre la gent democràticament expressa un parer diferent al seu dogma. Sembla que la moralitat en aquest país només vesteix amb sotana i és patrimoni de la trona.

A cops de pala

Tenim entès que s'han decidit a netejar els vorals de la rambla del riu Sec i, pel que hem pogut vore, i patir, de primera mà, és que mentre els operaris de la neteja fan la seua faena els que porten el senyal d'stop encara ara no tenen clar quan un cotxe ha de passar o no. I és que un tafaner que per motius de faena va haver de passar dos vegades pel mateix lloc, cada vagada en un sentit, va estar a punt que se l'emportés la pala que estava netejant, com si fos una mala herba més, perquè l'encarregat de la senyalització portava el senyal de mà com si

duguera un palmito. No, si no en passen més perquè Déu ara mateix el tenim per ací, ocupat en la indissolubilitat d'Espanya, que si no...

AVL @AVLoficial · 7h
 AVL. L'Acadèmia ha lamentat profundament la decisió empresarial de la cooperativa CONSUM de retirar el valencià de l'etiquetatge dels seus productes. Sens dubte, una mala notícia per a la llengua.

N'haurem de dir Consumo?

Va, a vore si entre tots podem aconseguir que el seny els retorne als de la cooperativa Consum perquè deixen de fer el ruc. ¿No diu que deixen d'etiquetar els seus productes en valencià? A vore, ¿és que han canviat la direcció empresarial i ara s'han fet fans de l'Espanya més casposa i centralista? Que on es pensen que vivim? Així no anem bé! Que s'haja hagut de recórrer a la iniciativa popular de la replegada de signatures al Change.org i que, a més, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua lamenta aquesta decisió, trobem que hauria de fer-los reflexionar una mica.

Primer pel que representen com a cooperativa valenciana arrelada al territori i després, per si això no els convenç prou, per la força dels seus socis... que podrien donar-li l'esquena o, fins i tot, boicotejar-la. Molt malament, molt! Esperem que retorne el senderi.

LAS COLONIAS @las_colonias
 #Sucesos @Consum retira la rotulación en valenciano de sus productos después de siete heridos en Móstoles por exposición ocular a lenguaje no español.
 También: no del español
 9/2/18 13:50
 182 retuits 198 agradaments

LAS COLONIAS @las_colonias · 1 d
 Ciudadanos aplaude la decisión y Isabel Bonig recuerda que además habría que condenar a cadena-perpetua prisión permanente revisable a alguien.

LA REREGUARDA: "NOMÉS UN ACUDIT"

Històries Perdudes

text JESÚS MAESTRO

Sovint, les indagatòries de la justícia franquista no eren massa condescendents amb les expressions populars, especialment les considerades com a prova de desafecció. Així li va succeir a un benicarlando que va ser denunciat poc menys que per explicar un acudit. L'escenari d'aquest succés van ser les destil·leries Adrian Klein de Benicarló.

Destil·leries Adrian Klein S.A, Benicarló ocupava un terreny de 14.400 metres quadrats, 4.800 construïts, al costat de l'estació de Benicarló. En aquella època, treballaven a Daksa el gerent, un delegat, quatre químics, una quinzena d'obres homes i cinc dones. Es tractava d'una indústria de destil·leria d'essències, olis essencials, suc de fruites i dissolvents, si bé el seu nom més apropiat era el de refinaria, doncs les operacions que en realitat es realitzaven en aquesta instal·lació eren a partir de matèries primeres produïdes en altres destil·leries rudimentàries fetes en llocs on les plantes de les quals s'extrauen les essències podien recol·lectar-se amb facilitat. D'aquesta manera s'obtenien productes de la destil·lació del romaní, timonet, sàlvia, eucaliptus, gerani o espígol. A més de diversos aparells destil·ladors, dos d'ells de 3.000 litres de capacitat i altres instal·lacions necessàries: calderes, frigorífics, bombes d'elevació... Daksa disposava d'un taller de reparacions i un laboratori ampli i modern on es practicaven anàlisi i veritables processos complets de fabricació en xicoteta escala, amb la finalitat d'assajar rendiments i detalls de fabricació. Precisament en aquest laboratori va succeir el següent cas, el protagonista del qual és Joaquín Bueno Vallés, conegut com a Gasparet per anomenar-se el seu pare Gaspar.

Resulta que Gasparet, jornalero de 35 anys, va entrar el dia 20 de gener de 1941 al laboratori de les Destil·leries Adrian Klein a recollir un envàs de cristall, que servia per a pesar el suc de taronja i saber els graus que tenia. Allí es trobaven treballant els químics Leopoldo Ferreres Soler, natural d'Amposta, 27 anys, i Egon Jellinek Mohr, 36 anys, natural de Viena. A Gasparet, que era bastant parlador, no se li va ocórrer una altra cosa que

explicar-los una broma que havia sentit dies abans en el bar i que consistia a dir que prenent les lletres de la paraula "Franco" a l'inrevés es podia llegir "Obrers Catalans Mai Acataran Règim Feixista". Escriure aquesta frase, encara que fora per a mostrar, per distensió, l'esmentada ocurrencia, resultava un delicte de propaganda contra la Nova Espanya. L'endemà passat, va ser reduït a presó. La gràcia li va suposar a l'operari un judici per adhesió a la rebel·lió en el qual, després d'una petició de trenta anys de reclusió major, va ser sentenciat a sis anys i un dia de presó. A més, Gasparet era sospitós de tenir amistat amb els marxistes per l'estrany motiu d'haver rebut un tir en la cama dreta un dia que a un ferroviari del comitè se li va disparar l'arma en el Café Lluch. A aquesta acusació, Gasparet va respondre que ell "era amic dels dirigents rojos perquè ell era amic de tot el món". Finalment, "Gasparet" va eixir en llibertat condicional el 2 de juny de 1941.

(Continuarà)

TOTES, VOL DIR TOTES!

textSOFIA URC

Des de fa unes setmanes, reflexiono sobre el devenir del poble públicament. Com a projecte de vida, formar part del poble implica conviure, cosa que demana d'accions solidàries pel bé de totes les persones que en formen part. És aquest projecte de vida en comú, la vida que faig al poble, el que em porta a l'acció d'escriure les meues reflexions i fer-les públiques en aquest modest setmanari.

En una societat moderna com la nostra, s'ha creat una institució que administra i gestiona la convivència: «l'anjuntament». Moderna com és la nostra societat, organitza, de tan en tant, un procés de votacions on el conjunt de la població, considerada adulta per la seua edat, tria un grup de persones que presenten un projecte per intentar que la vida de tots els éssers vius que estan al terme siga millor. La dels bous, també.

«Vengan días y caigan panes», diuen els castellans. Des que un dia va haver al poble una manifestació amb gent cridant: - ¿donde está?, no se ve, la justícia de UCD!, fins ara, el poble va com cagalló per sèquia! Abans, anava a cop de garrot. Sí, ara, les persones que surten triades per gestionar allò públic semblen més preocupades per organitzar actes que enlluernen el calendari festiu del capitalisme, que per crear estructures econòmiques i socials sostenibles. I el cagalló bandeja al tràngol de la ceguesa del capitalisme democràtic.

Benicarlàndia comuna!, el projecte, o és per a tots els éssers vius que habiten al terme o: és injust, excloent i, per tant, inconstitucional. I, si partim de la base que els grups de persones que fan propaganda per gestionar el poble i surten triades per a tal destí, presenten unes directrius verticals de partit, i no pensen en els éssers vius, sinó que pensen en els vots, anem venudes. Projecten propaganda i no felicitat.

Sí. Felicitat! Felicitat comuna. Que totes les persones tinguen la satisfacció de sentir curiositat per la vida i valentia i mitjans per desenvolupar els seus projectes. TOTES LES PERSONES. Aquest és el projecte que s'esperava de la llum que combatia la caverna. Llàstima: totes beuen de la mateixa deu: €.

FA 45 ANYS...

text BENICARL ACTUAL/ FEBRER 1973

Col·labora!

Si tens fotos antigues, entrades d'espectacles, sotagots, clauers, qualsevol record del Benicarló del segle passat, fes-los una foto i envia-la a

veubenicarlo@gmail.com

I si ve acompanyada d'alguna anècdota, molt millor! Gràcies!

Casa

SION

Un nombre comercial que suena con insistencia

- ARTICULOS DE REGALO
- BOLSOS
- NOVEDADES

Generalísimo, 20   Teléfono 47 13 41

BENICARLO

Su visita a Benicarló, recuérdela con un artículo de:

CASA SION

BENICARLO ACTUAL

Se necesita señorita

de 14 a 17 años

PARA OFICINA, QUE REUNA LAS SIGUIENTES

CONDICIONES:

- BUENA FORMACION
- CONOCIMIENTOS DE MECANOGRAFIA
- SIMPATIA
- SI HABLA ALGUN IDIOMA, MEJOR.

PRESENTARSE EN

TALLERES

AUTOVIMA

Servicio Oficial Citroën, Carretera General 340 en Benicarló, todas las tardes, de 6 a 7, menos sábados y domingos.

EOI: NO HEM DE DONAR-HO TOT PER PERDUT

text MARÍA JOVAN

Després de llegir diverses opinions al voltant de l'EOI, em veig en la necessitat d'aprofundir en aquest tema: No hem de donar-lo per perdut.

Supose que queda clar que en 2010 la Generalitat es va comprometre públicament al fet que Benicarló anava a ser seu de l'EOI. Després de diversos anys esperant, al desembre de 2017, el Conseller Marzá va anunciar en roda de premsa que la seu estaria a Vinaròs. Què ha succeït? A què es deu aquest canvi? Encara que resulte increïble, ningú ens ho ha explicat.

Sembla ser que han canviat el criteri de decisió, de territorial en 2010 a poblacional en 2017. Fal·làcies, pures fal·làcies. Al meu entendre, el criteri poblacional no se sosté ja que no existeix tanta diferència entre el nombre d'habitants d'ambdues poblacions i, en qualsevol cas, si a partir d'ara es va a utilitzar aquest criteri, mai podrem obtenir res, llevat que comencem a empadronar a gent. Pensem, per exemple, en la UNED de Benicarló, delegació de Vila-real. Si algun dia es plantejara crear una seu oficial en el Baix Maestrat, seria també a Vinaròs?

Un altre argument utilitzat per alguns membres de l'equip de govern de Benicarló és que Vinaròs "és la capital de la comarca". Què implica aquesta titularitat? L'acceptació que tot quant esdevinga en el Baix Maestrat serà, per defecte, a Vinaròs? I si el motiu és la capitalitat, posem-la en dubte. Tal vegada hauríem de sol·licitar el canvi de titularitat. Per què no? On està escrit que haja de ser Vinaròs? On està escrit, quines implicacions pot comportar? Sempre tindrà més dret en qualsevol decisió per aquest motiu?

Nodrir una comarca no hauria de consistir a reforçar "la seua capital" exclusivament per a donar servei a les seues "pedanies": Jo entenc la comarcalidad d'una altra manera. Cal impulsar aquelles virtuts que li són pròpies a cada municipi. Benicarló ha sigut durant molt temps un referent en educació i cultura, a més d'en serveis socials, i el seu associacionisme ho confirma. A Peníscola, òbviament, li és natural allò relatiu al turisme, com el Palau de Congressos. A Vinaròs ja estan concentrats quasi tots els serveis administratius (Hisenda, PROP, INEM, SERVEF...), l'hospital, els jutjats...

"Crec que l'equip de govern no ha lluitat en absolut i sembla conformar-se amb la visita de les autoritats de la Generalitat i amb l'anunci oportunista en relació amb el Conservatori."

Des de l'equip de govern han intentat llevar-li importància a aquest canvi de la seu de la EOI. Seguirem tenint aularis, diuen. I podrem ampliar. Fal·làcies, una altra vegada. Aquesta decisió és com plantar una llavor, el germen de la qual es veurà en un futur i no gaire llunyà. A molt curt termini, potser que no ho notem, però què succeirà a mitjà o llarg termini? Doncs succeirà que, amb el temps, l'EOI de Vinaròs anirà creixent en infraestructura, professorat, alumnes, varietat d'idiomes, i llavors, creu vostè que quan s'implante la docència de nous idiomes o de nivells avançats, aquesta s'impartirà també a Benicarló? No és, doncs, una qüestió menor que sols afecta a tràmits administratius, per molt que s'obstinen a repetir-ho una vegada i una altra.

Amb tot açò volguera transmetre'ls la idea que l'anunci del canvi en la seu de l'EOI és més que substancial, és vital, una de les pitjors notícies que podríem haver rebut. És l'apropiació de part del futur de Benicarló. Crec que l'equip de govern no ha lluitat en absolut i sembla conformar-se amb la visita de les autoritats de la Generalitat i amb l'anunci oportunista en relació amb el Conservatori. Faltaria més, finançat des del seu naixement pels benicarlandos, seria el sùmmum que ara decidiren traslladar-ho a la "capital" de la comarca.

Però no escric aquestes línies únicament per a protestar per un fet que considere injust, sinó per a dir també que crec que encara som a temps, que és reversible. No sé si l'han enganyat, si li l'han venut o si no s'ha assabentat de res fins que s'ha publicat, Sra. Alcaldessa, però, en qualsevol cas, lluite per açò. Els benicarlandos ho mereixem.

CANÇONS DE CARRER

Fronteres

text JOAN HERAS

El passat cap de setmana, dins el marc del meravellós i imprescindible festival BarnaSants –una referència necessària per a tota la gent que creiem en la cançó d'autor com un element clau de la cultura i de la vida-, un grapat de veus d'arreu dels Països Catalans ens van regalar al Teatre Joventut de l'Hospitalet de Llobregat (Barcelonès) un concert d'homenatge, de tribut, a Ramon Muntaner. De la mà sempre sensible i generosa de Joan Isaac –un altre cantautor que ens ha donat peces senzillament meravelloses i que va ser company de generació amb el propi Ramon Muntaner i amb la Marina Rosell dins l'anomenada Novíssima Cançó- veus de diverses generacions –Borja Penalba, Gemma Humet, Sílvia Comas, Roger Mas, el grup Coses, Serrat, etc, etc- van fer reviure cançons de quatre dels set àlbums que configuren la seva discografia. I així, immersos en un paisatge de paraules fetes cançó, amb un ritme àgil i ben relligat, vam anar gaudint d'un grapat de boniques cançons que formen part de l'univers musical i de la vida dels qui, embadalits, anàvem retrobant a cop de cada cançó –sempre respectuosa amb l'original però matisada i interpretada a la manera personal de cada cantant que ens les va fer reviure- una mica de nosaltres, una mica de tot allò que érem i fèiem quan anàvem descobrint, disc a disc, concert a concert, els petits grans retalls de tendresa i de força que ens oferien les noves cançons del Ramon Muntaner.

Perquè, certament, la tendresa i la força bateguen en unes melodies que treuen més llum –o una llum més especial, més diferent, més pròpia- als versos de Pere quart, de Martí i Pol, de Palau i Fabre, De Salvat-Papasseit, de la Maria Mercè Marçal... El concert es va tancar amb una versió tendríssima i molt potent de la cançó que formava part de la banda sonora de la versió cinematogràfica de La plaça del Diamant. Joan Manuel Serrat i Gemma Humet van arrodonir amb aquesta meravellosa versió un concert sens dubte d'aquells que fan història. En acabar, el propi Ramon Muntaner, profundament emocionat, va pujar a l'escenari per agrair aquest moment tan intens. Trenta anys després de tancar la seva carrera com a cantautor, com a músic que va donar veu a molts poetes, l'emoció del retrobament amb les seves cançons revisitades per un ampli ventall de cantants en actiu ha de ser, sens dubte, trasbalsador, profundament commovedor.

Però l'any 1988 –ara en fa una trentena- Ramon Muntaner va decidir baixar dels escenaris i va

encetar una tasca de promoció de la música feta en aquest país –en aquests països nostres- des d'àmbits de gestió pública –i, més tard, com a responsable de l'SGAE. Seria interessant saber les raons profundes de la seva decisió –tant la d'abandonar la carrera musical com la d'incorporar-se a la gestió cultural- perquè segurament no deuria ser gens fàcil fer aquest pas, aquest canvi de mirada. Estic convençut que vam perdre una veu potent i màgica de la cançó però que vam guanyar un responsable de la política cultural que estimava la música i que volia fer feina per poder donar suport i promoure tot allò que es feia en aquest país. No hem d'oblidar que els anys vuitanta són els anys de consolidació del projecte polític del pujolisme i això, pel que fa a la cultura, va implicar la voluntat activa de desactivar totes aquelles formes i expressions culturals –cançó d'autor, teatre compromès, cinema innovador- que no s'ajustaven al model de país-força sectari, profundament clientalista, essencialment autonomista, gens ambiciós i poc vertebrador de territori i de país- que s'estava imposant amb contundència. Ara que, passats els anys i superada la mirada massa arrelada al regim del 78 del pujolisme, seria aclaridor conèixer amb més profunditat com ho va viure i veure lexcantautor esdevingut gestor.

Però més enllà de la feina com a responsable de la cosa cultural des de diverses perspectives, allò que ens queda –amb tota la força i la tendresa- del Ramon Muntaner són les seves cançons, les que vam poder tornar a escoltar en el concert d'homenatge i d'altres que segueixen presents en el nostre record i que, afortunadament, podem recuperar en part gràcies a la màgia del món d'Internet. I ara penso especialment en un disc senzillament immens que sota el suggerent títol de Veus de lluna i celobert (1978) Joan Ollé i Ramon Muntaner ens van fer passejar pels paisatges de la seva infantesa plena del regust d'una guerra perduda, d'un dictador assassí caminant sota pal·li sempre per la gràcia del seu Déu, per les taules de multiplicar, perles paral·leles que convergeixen a la tarda lenta del dissabte, pels batecs del primer amor i per la descoberta que viure i lliure rimaven, per l'escola que un dia s'ha de deixar, pel cinema de les tardes de diumenge, per les veus de lluna i celobert que ara ens criden a sopar. I per l'esperança i el goig de viure.

Benvinguts i necessaris tributs que ens fan viure i reviure cançons, que ens fan viure i reviure l'empremta precisa que aquestes cançons ens han deixat i que han definit allò que ara som.

Senyora Garcia:

Això és el que vaig saber llegir en l'anterior número de la seua revista...

text EL LECTOR

Vostès sempre fent amics. A més a més aquesta setmana no se'ls acudeix una altra cosa que posar-se amb l'intocable món de les falles, tot un sacrilegi. Abans d'esplaiar-me amb el tema de la setmana, que m'excita molt, vull fer una especial menció a la extraordinària portada que ens han obsequiat aquesta setmana als fidels lectors d'aquesta publicació. Magnífica, estratosfèrica i monumental com els monuments fallers. M'agrada el dibuix, m'agrada el disseny, m'agrada la situació, m'agrada la cara que fan els dos protagonistes i m'agraden els colors. Per això vull agrair a l'autor de la portada la seua generositat per compartir amb nosaltres el seu enginy i la seua genialitat.

Feta aquesta important introducció, el tema de la setmana té molta molla: els fallers demanen un canvi de data de festa escolar, ni més ni menys demanen que desaparega del mapa festiu escolar l'ancestral festa de Sant Vicent Ferrer i que aquesta qualificació li siga atorgada al divendres immediatament anterior al de Sant Josep. Sembla, pel que he llegit, que la motivació principal no és retre'ls homenatge a sant Agapit, sant Heribert o sant Ciríac, protagonistes, entre d'altres, del santoral del dia. No, sembla que la cosa no va per homenatjar altres membres del santoral cristià. Sota el paraigua de la conciliació familiar i bla, bla, bla, es veu que s'amaga una causa molt més prosaica i elemental: aprofitar més els dies per a fer calaix a les barres falleres. Segurament hauran pensat els fallers demandadors de signatures que si els xiquets no van a l'escola, els pares s'hauran d'agafar un dia de festa i així la nit de dijous els seus casals estaran a vessar d'ingents quantitats de famílies falleres per tal de gaudir dels seus menjars preparats sense cap garantia sanitària, de la seua opaca beguda i dels seus entrepans de botifarres i llonganisses torrats pels mateixos clients.

Però tot això no és veritat. El motiu real que guia al pares signants d'aquestes línies tan mal redactades no és altre que els xiquets puguin gaudir amb plenitud de les festes de les falles. Per a aquests demandants de signatures sembla que no hi ha prou amb tres dies de festa, que en volen més, que pobres xiquets que malament ho passaran estant a classe i pensant què bé s'ho estarien passant pels carrers tirant coents i aprenent del seus pares l'elegant art de rebentar clavegueres, pixar a qualsevol racó del poble i tallar carrers sense mesura. Sí, sí, ara me n'adono que el que ha de fer el Consell Escolar Municipal és concentrar

totes les festes escolars al mes de març, començant a contar des del dia 19 de març cap enrere, i que els xiquets visquen submergits en ambient faller, que planten les falles a mitjans de febrer i que les tinguem un mes als carrers, així els xiquets viuran plenament aquestes festes tan nostres i tan tradicionals. D'aquesta manera evitarem que els nostres xiquets tinguin traumes infantils per no haver viscut les falles amb la intensitat que requereix tan gran festa i sempre posant als xiquets al centre de tot, sobretot de les falles. Que així siga i que per als anys vinents puguem vore als nostres xiquets gaudint de les falles, comprenent el seu significat i que només pensen en les falles. Que així siga.

El seu col·laborador AB ens conta que ben aviat s'inaugurarà el Museu dels Mariners, que està ubicat a l'antic far. Ens parlen d'obres de reconstrucció del mateix. Jo no diria reconstrucció, perquè allò que hi havia era un munt de restes d'enderroc i de construcció no en quedava res. Ni un barandat en peu. Als voltants hi havia munts de pedres. Qui va ordenar l'enderroc del far? On està l'element més important de far? Què s'ha fet de la llanterna? Algú sap on està la peça que dona raó de ser al far? Com saben que és un far si no té la llum que li dona el nom? Penso que el senyor o senyora AB hauria d'indagar una mica a vore si algú sap alguna cosa al respecte. Hi ha una llegenda negra d'un dia de Sant Gregori...

S'acaba l'espai. Es nota que ens acostem a les falles. Dins un parell de notícies (?) més. Primer un que ha guanyat un premi de falles al cap i casal que és del poble. Després una foto d'uns d'una falla de no se què d'uns ninots. I jo em pregunto si el titular es refereix als de la foto, que tots posen fent lo mateix gest amb la mà i jo no sé per quin motiu fan això.

A partir d'aquesta notícia, la resta de La Veu, brutal. A vore si som capaços, senyora Garcia, de mantenir lo ritme.

RÀDIO BENICARLÓ AMB SERVEI D'«STREAMING» I APLICACIÓ MÒBIL

text AB

L'emissora municipal Ràdio Benicarló ha introduït nombroses novetats en els últims mesos per tal d'adaptar-se a les noves necessitats i a les noves tecnologies. A més d'un nou estudi de gravació, la ràdio pública estrena servei de reproducció de fitxers audiovisuals en temps real, també conegut com streaming, nova web i aplicació mòbil.

La inversió, de vora 11.000 euros, ha permès condicionar un nou estudi dotat amb totes les tecnologies i el llançament d'una nova pàgina web (www.radiobenicarlor.org) i una aplicació mòbil, disponible per a sistemes Android i, pròximament, per a iOS. Aquestes dos noves eines tecnològiques permetran donar una major difusió als continguts que es generen des de l'emissora municipal.

El regidor de Cultura ha remarcat que «aquesta inversió suposa una empenta que l'emissora necessitava degut a què en les anteriors legislatures no

es van fer». A més, Barberà ha remarcat que «hem de protegir aquest mitjà únic, que juntament amb Petrer i Cocentaina conformen les tres úniques emissores municipals habilitades de manera definitiva al País Valencià». Per la seua banda, la regidora de Serveis Informàtics ha detallat que «a banda de les noves instal·lacions i les eines tecnològiques, els serveis informàtics de l'Ajuntament han dotat l'emissora d'una unitat mòbil que permet emetre programes en directe des de fora de l'estudi de l'emissora», com ja va quedar patent en la passada edició de la Festa de la Carxofa.

I TORNEIG DE BILLAR "FESTA DE LA CARXOFA"

text BENICARLÓ AL DIA foto CLUB AJEDREZ BENICARLÓ

A la seu del Club Ajedrez Benicarló es va disputar, promogut per la seua secció de Billar, el I Torneig "Festa de la Carxofa" de billar en la modalitat lliure. José Muchola i Pedro Arnau van ser els campions dels seus grups.

Amb la participació de dotze jugadors, es van formar dos grups de sis.

El primer grup B, va estar integrat per jugadors veterans, que s'han reenganxat a la competició, i per jugadors novells que s'han iniciat en aquest bonic joc. La competició va començar el 5 de gener, començant el grup B, disputant-se un torneig tipus lliga entre els sis jugadors participants, acabant la lligueta el 21 de gener, sent campió José Muchola en renyida lluita amb Juan Parades, empatats a punts i decidint-se el títol per mil·lèsimes en la mitjana general. Tercer va quedar classificat Manuel Gimeno. Aquests tres jugadors són els anomenats veterans. En quarta, cinquena i sisena posició els novells, Víctor Cerdà, Jaime Oms i José Mariano Curto.

El segon grup A, el formaven jugadors que en l'actualitat estan més en actiu, participant en diversos tornejos i campionats, i lògicament amb un potencial més alt. El 23 de gener va començar a disputar-se la competició en el grup A, igualment tipus lliga, finalitzant com a primer classificat Pedro Arnau, segon Juan Morcillo (tots dos de la Federació Catalana). Tercer va

ser el jugador local Vicente Cerdà; quart Carlos Polo i cinquè Francisco Cañadilla (tots dos de la Federació Aragonesa); i en sisena posició el jugador local Eduardo Curto. Un gran honor per al club haver pogut comptar amb la participació de Pedro Arnau, excepcional jugador, que ha sigut diverses vegades Campió d'Espanya i Sub-campió d'Europa, de billar a una banda, com també dels amics billaristes de Catalunya i Aragó. Un fort agraïment a tots ells.

La competició es va desenvolupar en el local del Club Ajedrez Benicarló, havent sigut convidats quants han volgut assistir a veure el desenvolupament de les partides en els dies previstos en el calendari de joc, constatant la gran assistència i expectació creada.

NO VA PODER SER

text VICENT T. PERIS

Abans de començar la meua crònica sobre el partit que el Benicarló va perdre (injustament) no sé ben bé a quin poble, vull fer una manifestació d'orgull cadufero. Que ja sé que tenim fama de tindre les butxaques cosides, de ser només patriotes del melic cap amunt, però la veritat és que el nostre poble està canviant i no m'hi reconec. Ho diré prompte i clar, Margot (abnegada, solidària, sofrida, treballadora) va tornar a casa amb més diners que no sé d'on va treure després d'una despertà fallera que de tot un cap de setmana bregant amb carnavalers vinarossencs. No ho comprenia, "mocha ploma, mocho tgage bgillante, pego ni un eugo, com esto pouede seg, Vincent T?" Li vaig haver d'explicar que al poble del costat "soplan en caldo helado" i que tanta ploma, tanta ploma, feia que disminuïra el potencial de clients atrets pels seus suggerents encants. Només va dir, pobreta, "ah ya entiendo mocha ploma qué quegueg desig!"

En fi, atés que la nostra font d'ingressos va veure disminuït el seu cabal, ni ens vam platejar d'anar-nos-en a Sant Antoni de Benaixéver a vore com jugava el CDB. És veritat tambe que no teníem massa ganes d'emprendre un viatge tan llarg per anar a vore un equip que es diu Rayo de Memegéver (o una cosa així en castellà) i que ens en va fotre sis a la primera volta a casa. Dic, "papa, vosté no trobe que estarem millor ací a casa consolant Margot (un ratet vosté, un ratet jo) que per eixes carreteres de Déu per vore perdre el Benicarló i tornar-nos-en cap al poble deprimits i passant la mà per la paret?" "Quanta raó tens, fill meu, i qui content

que està el pare que compartisques amb ell les coses bones que t'ha ofert la vida. Ja saps que ta mare sempre ha sigut una estreta amb mi (no amb el querido que té, no, que els sento com gemeguen dia sí dia també) però Margot em vol, i és moderna i avançada i gràcies a ella anem tirant de veta. Fill, penso que som la primera família benicarlanda amb una situació real de poliamor. Moltes gràcies!" I això ho va dir eixugant-se unes sentides llàgrimes que li regalimaven galtes avall. Quanta emoció.

A través de les xarxes socials i mentre el papa consolava Margot pel poc calaix que havia fet, vaig seguir en directe el partit del Benicarló. No va poder ser, però tampoc ens van omplir la cofa. Un gol a la primera part i un a la segona i cap al poble amb un honrós dos a zero. L'única cosa que em va saber mal va ser ens van marcar dos jugadors que encara no havien fet un gol en tota la temporada. No passe res.

Diumenge vinent ens visita el Borriana, sis punts més que nosaltres i a qui ja vam guanyar a domicili a la primera volta. Confiem que en un acte de solidaritat fallera els de la Plana no apreten massa i compreguen que nosaltres necessitem els punts més que ells per acabar de salvar-nos. Més que ells però menys que el Sant Jordi, que ens mira a la taula calssificatòria des de baix.

Ara mateix anem els onzens, a deu punts de les posicions de descens i atés que no fem mai el ridícul (Acero, 12 – Bétera, 0; diumenge passat) trobo que abans de Pasqua ja haurem assolit matemàticament la salvació, objectiu únic d'aquest campionat.

Margot ja pregunte pog cabalgata de muñeco que segujo que nos fogamos. Au, a fogage tots.

Drets lingüístics

7^é Dóna suport als mitjans de comunicació en la nostra llengua. Consumeix béns i productes etiquetats en valencià.

Amb el suport de:

CAMPIONAT D'ESPANYA MÀSTER D'HIVERN A MÀLAGA

text i foto CNB

Des del 1 al 4 de Febrer de 2018 va tindre lloc a Màlaga el campionat Màster d'hivern en piscina de 25 metres.

El CNB va estar representat amb un grup de 5 nedadors: Idoia Vinaiza, Eloy Vinaiza, Miguel Piñana, Susana del Olmo i Jordi Curto.

Tots 5 competiren, amb gran il·lusió i entusiasme en diverses distàncies i estils. Esportivament, cal destacar, especialment, els resultats de Susana del Olmo, que va aconseguir 2 subcampionats nacionals, en la categoria d'edat de 25 a 29 anys, als 50 braça, amb 35,43 E i als 100 braça amb 1.17.29 E i els de Miguel Piñana, que es va proclamar campió nacional en la mateixa categoria d'edat, de 25 a 29 anys, a la prova del 200 esquena amb 2.11.12 E.

És important significar, el bon nivell de les marques aconseguides per Miguel i per Susana, en eixes i en altres proves, que els hagueren suposat poder classificar-se per a disputar el campionat autonòmic absolut de la comunitat valenciana, que va tindre lloc, a les mateixes dates, a Castelló.

Son resultats que demostren el grau d'implicació competitiva que tenen els nostres nedadors màster, en general, alguns dels quals podran ajudar molt al club natació Benicarló a la propera copa autonòmica de clubs del mes d'abril.

ASSEMBLEA GENERAL DEL CLUB NATACIÓ BENICARLÓ

Dilluns, 5 de febrer, al saló d'actes de la Caixa Rural de Benicarló, va tindre lloc l'assemblea anual del CNB. L'assemblea que va ser presidida per Xavier Rodríguez, president del CNB, va transcórrer sense cap incidència. Es va aprovar, per unanimitat dels assistents, l'acta de l'assemblea anterior. Es presentaren seguidament les memòries econòmica i esportiva de l'any 2017 i el pressupost previst per a l'exercici 2018 que també van ser aprovades.

ATLETISME: XXIX MITJA MARATÓ CARXOFA DE BENICARLÓ

text i foto VICENT FERRER

Aquest diumenge de matí es va disputar la XXIX edició de la Mitja Marató, que des de fa dos anys es denomina de la carxofa de Benicarló. Andrés Pascual, de Sant Mateu, i la benicarlanda Bea Sorlí van ser els guanyadors absoluts.

Un total de 220 atletes van prendre l'eixida, a les deu del matí, des de l'avinguda de Catalunya, per a recórrer un tram urbà per diversos carrers de la ciutat i dirigir-se, per la costa, fins a Peníscola, on després de recórrer alguns dels seus carrers, van tornar fins a Benicarló per la carretera vella. Ràpidament es va formar un grup al capdavant de la prova fins que van quedar els tres primers classificats i va ser quan Andrés Pascual va donar l'estirada final, suficient per a traure avantatge i entrar a meta en solitari amb un temps d'1.15.36, al que va seguir David Quixal mig minut més tard, 1.16.03, i Miguel Angel Sánchez un minut després, 1.16.48. En femines Bea Sorlí es va mostrar la més forta i va traure quasi cinc minuts a Cristina González, 1.36.03, i sis a la tercera Sara Martínez, 1.37.47. L'edil d'esports, Carlos Flos, va donar exemple i va acabar la prova amb 1.55.58. En veterans els guanyadors van ser Aurelia Soare, amb 1.48.50 i Joan Tur, 1.17.34; en veterans B, María González, 1.58.06 i Vicent Beltrán, 1.23.14.

©Vicent Ferrer i Julià